

اولین همایش ملی ارزیابی، مدیریت و آمایش محیط زیستی در ایران

۱۳۹۳ آذر

همدان دانشکده شهید مفتح

حق حاکمیت بر منابع طبیعی و حفاظت از محیط زیست

منصور پورنوری¹، مرتضی سبزیان^{2*}

¹ استادیار، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات، دانشکده محیط زیست و انرژی، گروه حقوق محیط زیست
pournouri@yahoo.com

² دانشجوی دکتری حقوق محیط زیست، دانشکده محیط زیست و انرژی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات
Morteza.sabziyan@gmail.com

چکیده

مسائل مربوط به حاکمیت بر منابع طبیعی در سالهای اخیر از اهمیت روز افزونی برخوردار شده است. این مقوله با توجه به منافع اقتصادی عظیمی که در بردارد و با توجه به اینکه نظریه حاکمیت همچنان به عنوان یکی از اصول اساسی در مباحث حقوقی مطرح می باشد، مورد توجه و بررسی است.

بعلاوه توسعه روند استقلال طلبی دولت ها و کشورهای مستعمره نیز بطور طبیعی اثر آشکار و روشنی بر این مسائل داشته است. برای مدت های طولانی، کشورها بر این عقیده بودند که کسانی که منابع طبیعی در اختیار آنها است، از حق بهره برداری نامحدود برخوردارند. علاقه شدید برای به دست آوردن منابع طبیعی در دوران استعمار، یکی از مهمترین انگیزه ها برای یافتن مناطق و قلمروهای جدید بوده است.

اعلامیه «نظم نوین اقتصاد بین المللی»، حق دولت را برای برآورد موثر و بهره برداری محدود از منابع طبیعی خویش بر اساس احتیاجات خود تصدیق می نماید که از مصادیق بارز آن حق ملی کردن و انتقال حقوق مالکیت به اتباع خود می باشد؛ این حق بر اساس حاکمیت کامل و دائمی دولت بر منابع طبیعی خویش پایه ریزی شده است و لذا هیچ مانع و پافشاری اعم از سیاسی یا اقتصادی نمی تواند در مسیر اعمال آزادانه آن ایجاد گردد.

حق حاکمیت بر منابع طبیعی و همچنین حفاظت از این محیط زیست و قلمرو طبیعی، چه بر روی زمین، دریا و یا فضای ماوراء جو موضوع بحث تحقیق پیش رو است.

واژه های کلیدی: حق حاکمیت، قلمرو، منابع طبیعی، حفاظت از محیط زیست، حقوق دریاها، حقوق فضائی

Sovereignty on natural resources and environmental protection